

Σχολική Ψυχολογία

Ενότητα 5

Θέματα Αξιολόγησης των Μαθησιακών Δυσκολιών

Ελευθερία Ν. Γωνίδα
Τμήμα Ψυχολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Θέματα Αξιολόγησης των Μαθησιακών Δυσκολιών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αξιολόγηση Μαθησιακών Δυσκολιών

Αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (1/15)

Αξιολόγηση: κάθε διαδικασία συλλογής πληροφοριών για ένα άτομο με στόχο τη διαγνωστική εκτίμηση και το σχεδιασμό ενός κατάλληλου εξατομικευμένου προγράμματος.

Αξιολόγηση ΜΔ

Πολύ σύνθετο έργο

(προβλήματα εννοιολογικού προσδιορισμού, ετερογένεια ΜΔ, πολλαπλά τα αίτια της σχολικής επιτυχίας, κ.ο.κ).

Αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (2/15)

Στόχοι της αξιολόγησης ΜΔ:

- (α) Αναλυτική περιγραφή των δεξιοτήτων που θεωρητικά συνδέονται με τις ΜΔ.
- (β) Διάγνωση (απόφαση ότι το παιδί πληροί τα κριτήρια μιας διαταραχής).
- (γ) Σχεδιασμός και εφαρμογή μιας διδακτικής παρέμβασης (περιλαμβάνεται και η απόφαση για την ένταξη ή όχι του παιδιού σε συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο, π.χ., τμήμα ένταξης).

Αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (3/15)

Πίνακας 1: Άξονες της αξιολόγησης ΜΔ (Πολυχρόνη, 2011, σελ. 182).

Πίνακας 11. Αξιολόγηση των μαθησιακών δυσκολιών

1. Ποιος αξιολογείται (Ποιος;)	2. Τύπος αξιολόγησης (Πώς;)	3. Μέσα συλλογής δεδομένων (Τι;)	4. Σε ποια χρονική στιγμή (Πότε;)
- Παιδί - Οικογένεια (αναπτυξιακό ιστορικό του παιδιού, ιστορικό γλωσσικής ανάπτυξης, κληρονομικότητα) - Εκπαιδευτικό περιβάλλον (περιβάλλον τάξης, στάσεις εκπαιδευτικού, μέθοδοι διδασκαλίας, διδακτικό υλικό - κείμενα, εργασίες)	- Τυπική (χορήγηση ψυχομετρικών τεστ) - Άτυπη (αξιολόγηση αναγνωστικών και ορθογραφικών λαθών)	- Δοκιμασίες - τεστ - Παρατήρηση - Συνέντευξη - Ερωτηματολόγια	- Προσχολική ηλικία - Πρώτη σχολική ηλικία - Δημοτικό - Γυμνάσιο - Πανεπιστήμιο

Αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (4/15)

Χαρακτηριστικά αξιολόγησης:

→ Αξιοπιστία

(αποτελέσματα συνεπή, σταθερά και απαλλαγμένα από σφάλματα μέτρησης / ίδια αποτελέσματα μετά από τυχόν επανάληψη της διαδικασίας ή εξέταση από άλλο πρόσωπο).

→ Εγκυρότητα

(η μέτρηση και η συναγωγή συμπερασμάτων πρέπει να αφορούν τη δεξιότητα-στόχο για την οποία υποτίθεται ότι γίνεται η αξιολόγηση).

→ Πρακτικότητα

(σύνδεση της αξιολόγησης με την παρέμβαση, αποφυγή χρονοβόρων και ψυχοφθόρων για το παιδί αξιολογήσεων).

Αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (5/15)

Σύνθεση της ομάδας αξιολόγησης:

- **Παιδοψυχίατρος** (ή άλλο γιατρό ειδικό ανάλογα με την περίπτωση, π.χ., οφθαλμίατρο, ακουολόγο, κτλ.).
- **Ψυχολόγος.**
- **Κοινωνικός λειτουργός.**
- **Ειδικός παιδαγωγός.**

Αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (6/15)

Χρήση ποικίλων μεθόδων και μέσων κατά την αξιολόγηση:

- ✓ Ψυχολογικές δοκιμασίες (σταθμισμένες;).
- ✓ Ερωτηματολόγια.
- ✓ Κλινική συνέντευξη.
- ✓ Παρατήρηση συμπεριφοράς.
- ✓ Λήψη ιστορικού (αναπτυξιακού, οικογενειακού, σχολικού κτλ.).

Τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (7/15)

Α. Ατομικό ιστορικό του παιδιού.

Πληροφορίες που αφορούν την κύηση, τον τοκετό, τα σημαντικά αναπτυξιακά βήματα του παιδιού:

ομιλία, έλεγχος σφινγκτήρων, στήριξη κεφαλιού, μπουσούλημα, περπάτημα, την εμπειρία σε παιδικό σταθμό, τη σχολική προσαρμογή και μάθηση, τυχόν προβλήματα συμπεριφοράς στο σπίτι, σχέσεις με γονείς, σχέσεις με αδέρφια και συνομηλίκους.

Τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (8/15)

Β. Ιατρικό ιστορικό – κληρονομικές προδιαθέσεις.

Πληροφορίες που αφορούν ασθένειες,
αλλεργίες, ατυχήματα του παιδιού,
φαρμακευτική αγωγή / διαταραχές που
συνδέονται με περιστατικά στην οικογένεια.

Τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (9/15)

Γ. Οικογενειακή κατάσταση:

Πληροφορίες για ηλικία, επάγγελμα, οικονομική κατάσταση και μορφωτικό επίπεδο των γονέων, ενδοσυζυγικές σχέσεις, διαζύγια, ασθένειες γονέων.

Πληροφορίες από άλλα άτομα (εφόσον χρειάζονται): συγγενικά άτομα που βρίσκονται στο άμεσο περιβάλλον του παιδιού, π.χ., γιαγιά.

Τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (10/15)

Δ. Πληροφορίες από το σχολείο:

Πληροφορίες από τον/τους εκπαιδευτικό/ούς για τη συμπεριφορά και την επίδοση του παιδιού (*συμπεριλαμβανομένων και δειγμάτων κειμένων ή εργασιών του παιδιού*).

Ε. Άποψη γονέων για την κατάσταση του παιδιού:

Περιγραφή της κατάστασης του παιδιού και ερμηνευτικές υποθέσεις.

Τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (11/15)

ΣΤ. Παρούσα κατάσταση του παιδιού:

Εξωτερική εμφάνιση του παιδιού, συμπεριφορά κατά τον αποχωρισμό από τους γονείς, συμπεριφορά προς τον εξεταστή, προσωπικοί στόχοι και επιθυμίες του παιδιού, επίγνωση του λόγου για τον οποίο παραπέμφθηκε (;).

Τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (12/15)

Ζ. Ψυχομετρικές δοκιμασίες

(χορήγηση από σχολικό-εκπαιδευτικό ψυχολόγο):

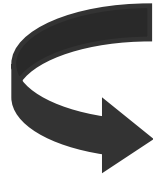

Πληροφορίες για τη **νοημοσύνη**, τις **γνωστικές διεργασίες** (π.χ., μνήμη, προσοχή, γλώσσα), τις **αντιληπτικο-κινητικές δεξιότητες** (π.χ., διευθέτηση κύβων, προσανατολισμός στο χώρο) και την **ψυχοκοινωνική προσαρμογή** (π.χ., κοινωνική επάρκεια, αυτο-εκτίμηση).

Τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (13/15)

Η. Μαθησιακή εκτίμηση

(ειδικός παιδαγωγός, ενδεχόμενη συνεργασία με λογοπεδικό):

Αξιολόγηση προφορικού και γραπτού λόγου του παιδιού ως προς ποικίλες επιμέρους δεξιότητες συμπεριλαμβανομένων και των μαθηματικών

(π.χ., κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου, προφορική και γραπτή έκφραση, ανάγνωση, ορθογραφία, μαθηματικές δεξιότητες – **άτυπη και τυπική αξιολόγηση**).

Τι περιλαμβάνει η αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (14/15)

Η διαδικασία της αξιολόγησης ολοκληρώνεται με τα επόμενα βήματα:

- **Αναπλαισίωση – αναδιατύπωση.**

Σύνθεση όλων των στοιχείων που αφορούν στο παιδί από τις ποικίλες πηγές και τα διάφορα μέσα και ένταξη σε ένα ενιαίο πλαίσιο στο οποίο θα περιγράφονται οι δυνατότητες και οι αδυναμίες του παιδιού ως προς **όλους τους τομείς ψυχολογικής λειτουργικότητας** και θα διατυπώνεται η διάγνωση.

- **Σχεδιασμός παρέμβασης – αντιμετώπισης.**

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω σχεδιάζεται ένα πρόγραμμα παρέμβασης προσαρμοσμένο στις δυνατότητες και τις αδυναμίες του παιδιού το οποίο θα υλοποιείται **σε συνεργασία με τον ειδικό παιδαγωγό, τον εκπαιδευτικό της τάξης και τους γονείς.**

Αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών (15/15)

Αναγκαία μια σφαιρική εικόνα της ψυχολογικής λειτουργικότητας και προσαρμογής του παιδιού!!

Σημαντικά στοιχεία:

- Έμφαση στη σφαιρική αξιολόγηση του παιδιού και όχι μόνον της νοημοσύνης ή των αναγνωστικών και ορθογραφικών λαθών.
- Χρήση πολλαπλών μέσων αξιολόγησης (ψυχολογικές δοκιμασίες, κλινική συνέντευξη, παρατήρηση, κτλ.).
- Περισσότερες από μία συναντήσεις.
- Συλλογή πληροφοριών από πολλές πηγές (το ίδιο το παιδί, γονείς, εκπαιδευτικοί).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Υπηρεσίες Αξιολόγησης Μαθησιακών Δυσκολιών

Υπηρεσίες αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών (1/7)

Νόμος 3699/2008 για την Ειδική Αγωγή στην Ελλάδα:

- ✓ ΚΕ.Δ.Δ.Υ.: Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης (πρώην ΚΔΑΥ).
- ✓ Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα Δημόσιων Νοσοκομείων.

Υπηρεσίες αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών (2/7)

ΚΕ.Δ.Δ.Υ.:

- Λειτουργούν στις έδρες των νομών και νομαρχιών.
- Αποτελούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες, οι οποίες υπάγονται απευθείας στο ΥΠ.Ε.Π.Θ..

Σκοπός: Η προσφορά υπηρεσιών

- διάγνωσης, αξιολόγησης και υποστήριξης των μαθητών/-ριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,
- υποστήριξης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών, γονέων και της κοινωνίας.

Υπηρεσίες αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών (3/7)

Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό:

- Ψυχολόγος.
- Κοινωνικός Λειτουργός.
- Παιδοψυχίατρος.
- Λογοθεραπευτής.
- (Εργοθεραπευτής).

Εκπαιδευτικό Προσωπικό:

- Εκπαιδευτικός
προσχολικής αγωγής.
- Εκπαιδευτικός
Α/θμιας εκπ/σης.
- Εκπαιδευτικός
Β/θμιας εκπ/σης.

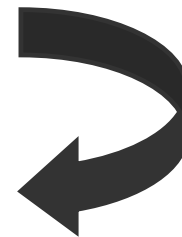
Υπηρεσίες αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών (4/7)

Βασικοί Άξονες Λειτουργίας των ΚΕ.Δ.Δ.Υ. :

- Ανίχνευση δυσκολιών.
- Διαδικασία Αξιολόγησης, Διάγνωσης και έκδοσης Γνωμάτευσης.

- ✓ Λήψη Ιστορικού
- ✓ Ψυχολογική Αξιολόγηση
- ✓ Εκπαιδευτική Αξιολόγηση
- ✓ Αναφορές Παιδαγωγών
- ✓ Σχολικές Εργασίες

**Σύνταξη Γνωμάτευσης.
Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (Ε.Ε.Π.).**

Υπηρεσίες αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών (5/7)

Έκθεση Γνωμάτευσης:

- ✓ Προσδιορισμός των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών του μαθητή / της μαθήτριας.
- ✓ Περιγραφή των δυνατοτήτων και δυσκολιών του παιδιού.
- ✓ Προτείνεται η κατάλληλη σχολική μονάδα ένταξης.
- ✓ Η αναγκαία ψυχοπαιδαγωγική και διδακτική υποστήριξη.
- ✓ Καθορίζονται τα απαραίτητα τεχνικά βοηθήματα ή εκπαιδευτικά υλικά.
- ✓ Εισήγηση για την αντικατάσταση των γραπτών δοκιμασιών με προφορικές ή άλλης μορφής δοκιμασίες.

Υπηρεσίες αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών (6/7)

Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα:

Γραπτό πλάνο το οποίο περιγράφει την ειδική εκπαίδευση και όλες τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την υποστήριξη του μαθητή / της μαθήτριας.

Ειδικότερα εμπεριέχει:

- ✓ Τομείς παρέμβασης (*μακροπρόθεσμοι και βραχυπρόθεσμοι στόχοι*).
- ✓ Χρονική διάρκεια παρέμβασης.
- ✓ Χρονικό προσδιορισμό επαναξιολόγησης.
- ✓ Προτεινόμενο εκπαιδευτικό πλαίσιο (*π.χ., τμήμα ένταξης*).
- ✓ Άλλες υπηρεσίες στήριξης (*π.χ., συμβουλευτική, λογοθεραπεία, εργοθεραπεία*).

Υπηρεσίες αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών (7/7)

Ωστόσο, πολλά προβλήματα στη λειτουργία των διάφορων υπηρεσιών!

- Ελλιπής στελέχωση.
- Ανεπαρκής αριθμός προσωπικού (σε συνδυασμό με διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες, μεγάλες λίστες αναμονής).
- Χρήση διαφορετικών μέσων αξιολόγησης (συχνά μη σταθμισμένων).
- Συχνά, απουσιάζει η πρόταση για το Ε.Ε.Π. (!!) (διάσταση μεταξύ διάγνωσης και παρέμβασης).
- Μεγάλος αριθμός αιτημάτων για αξιολόγηση παιδιών γυμνασίου και λυκείου (;).
- Περιορισμένες υπηρεσίες στην ευρύτερη σχολική κοινότητα (δράσεις ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και υποστήριξης σε γονείς, εκπαιδευτικούς, κοινότητα).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κριτήρια Διάγνωσης των Μαθησιακών Δυσκολιών

Κριτήρια διάγνωσης (1/5)

Για τη διάγνωση ειδικών μαθησιακών δυσκολιών απαιτείται:

- (α)** Αποκλεισμός της πιθανότητας οι μαθησιακές δυσκολίες του παιδιού να οφείλονται σε νοητική υστέρηση, αισθητηριακές βλάβες, συναισθηματικές διαταραχές, ψυχιατρικά προβλήματα, περιβαλλοντική αποστέρηση (DSM-IV) **(κριτήριο αποκλεισμού)**.
- (β)** Απόκλιση μεταξύ δείκτη νοημοσύνης και επίδοσης (αναμενόμενης για την ηλικία του παιδιού, συνήθως 1,5 τυπική απόκλιση μεταξύ ΔΝ και επίδοσης σε μία από τις βασικές σχολικές δεξιότητες, π.χ., αναγνωστική) **(κριτήριο απόκλισης)**.

Κριτήρια διάγνωσης (2/5)

Κριτήριο απόκλισης:

Πρόσφατα η έννοια του δείκτη νοημοσύνης έχει αντικατασταθεί από την έννοια της ικανότητας
(Λειτουργικός επαναπροσδιορισμός).

Διακύμανση ανάμεσα στην ικανότητα και στην επίδοση!

Ικανότητα = όχι νοητική αλλά μαθησιακή ικανότητα, μέθοδοι, στρατηγικές, μαθησιακό ύφος.

Επίδοση = μαθησιακή συμπεριφορά (γνώσεις αλλά και δεξιότητες) και όχι απλά το μετρήσιμο αποτέλεσμα της διδασκαλίας (έμφαση στην παρεχόμενη γνώση).

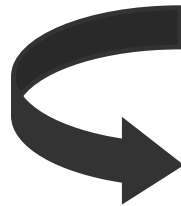

Κριτήρια διάγνωσης (3/5)

Επιπλέον,

Ανάγνωση – Γραφή – Μαθηματικά:

Χαμηλή επίδοση τουλάχιστον σε ένα από αυτά.

Ασυμμετρία ως προς τις ικανότητες:

Διακύμανση της επίδοσης ενός παιδιού σε ένα από τα παραπάνω.

Κριτήρια διάγνωσης (4/5)

Το παιδί πρέπει να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες στην ανάγνωση ή/και στη γραφή ή στα μαθηματικά, μη αναμενόμενες για την ηλικία του, δεδομένου του φυσιολογικού νοητικού του δυναμικού / φυσιολογικής ικανότητας.

ΑΡΑ:

Η επίδοσή του πρέπει να υπολείπεται της αντίστοιχης επίδοσης των συμμαθητών του σε μεγάλο βαθμό.

Συνήθως, θεωρείται ότι υπολείπεται κατά ένα χρόνο όταν το παιδί φοιτά στην Α' και Β' τάξη, κατά 1,5 χρόνο όταν φοιτά στη Γ' και στη Δ' τάξη και κατά 2 χρόνια όταν φοιτά στις επόμενες τέσσερις τάξεις.

Ο ρόλος της κλινικής συνέντευξης στη διάγνωση (5/5)

**Κλινική συνέντευξη
με το παιδί και τους γονείς αλλά και τον εκπαιδευτικό.**

Κρίσιμο ρόλο, εξαιρετικά πληροφοριακή.

Ωστόσο, πέρα από το πλήθος των πληροφοριών με θέματα που σχετίζονται με τις δυσκολίες μάθησης του παιδιού, η συνέντευξη μπορεί να οδηγήσει και στην *τροποποίηση του αιτήματος παραπομπής*, εάν συντρέχουν λόγοι οι οποίοι έγιναν αντιληπτοί κατά τη διάρκεια της συνέντευξης (π.χ., συναισθηματικές διαταραχές, ψυχολογικά προβλήματα).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Έγκαιρη Ανίχνευση

—

Πρώιμη Παρέμβαση

Έγκαιρη ανίχνευση – Πρώιμη παρέμβαση (1/4)

Έγκαιρος εντοπισμός & πρώιμη παρέμβαση.

Πρόληψη της διόγκωσης των δυσκολιών του παιδιού και της συσσώρευσης αρνητικών σχολικών εμπειριών.

Πρωτογενής πρόληψη: προλαμβάνει τη μεγέθυνση των δυσκολιών, είναι ευκολότερη, πιο συμφέρουσα (σε χρόνο, κόστος και ενέργεια), ωφελεί το σύνολο των παιδιών και όχι μόνον τα παιδιά με ΜΔ.

Έγκαιρη ανίχνευση – Πρώιμη παρέμβαση (2/4)

Πρώιμη παρέμβαση:

Παροχή εκπαιδευτικών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε **παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας** τα οποία έχουν εντοπιστεί ότι διατρέχουν **κίνδυνο** να παρουσιάσουν κάποια δυσκολία η οποία μπορεί να επηρεάσει τη γενικότερη ανάπτυξή τους (Smith, 1998).

Έγκαιρη ανίχνευση – Πρώιμη παρέμβαση (3/4)

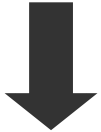
Προσχολικοί δείκτες οι οποίοι προβλέπουν την ανάπτυξη της αναγνωστικής ικανότητας:

- ✓ **Φωνολογική ενημερότητα** (σε επίπεδο συλλαβής και φωνήματος).
- ✓ **Επίγνωση γραπτού λόγου** (επίγνωση συμβάσεων του γραπτού λόγου, π.χ., κατεύθυνση της ανάγνωσης από αριστερά προς δεξιά, αναγνώριση του τόνου, διαχωρισμός των λέξεων).
- ✓ **Γνώση αλφαβήτου** (γνώση του ονόματος των γραμμάτων και του φωνημικού τους προσδιορισμού).
- ✓ **Οικογενειακό περιβάλλον** (π.χ., αξία του γραμματισμού στο σπίτι, διαθεσιμότητα αναγνωστικού υλικού, προαγωγή της σχέσης των παιδιών με αναγνωστικό υλικό και, γενικότερα, τη μάθηση).
- ✓ **Προφορικός λόγος** (γενικότερη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού ως προς μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία, πραγματολογία).

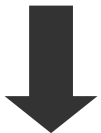

Έγκαιρη ανίχνευση – Πρώιμη παρέμβαση (4/4)

Πρώιμη παρέμβαση:

‘Σωστή’ διδασκαλία ενός αντικειμένου για όλους τους μαθητές.

Κατάλληλα προσαρμοσμένη και **εξατομικευμένη διδασκαλία** για τον κάθε μαθητή χωριστά ανεξαρτήτως τυχόν δυσκολιών που μπορεί να έχει.

Ο μαθητής γίνεται το κέντρο του μαθήματος και όχι το μάθημα, το οποίο θα πρέπει να προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ικανότητες και στον ατομικό τρόπο μάθησης του κάθε μαθητή.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αξιολόγηση των Μαθησιακών Δυσκολιών: Καταληκτικά σχόλια

Καταληκτικά σχόλια (1/4)

Γενικά:

2000 – μέχρι σήμερα ➡ Περίοδος Αναστοχασμού.

Κύρια σημεία:

- ✓ Οι ΜΔ να εντοπίζονται πρώιμα και να αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο της πρώιμης παρέμβασης.
- ✓ Λειτουργικοί ορισμοί.
- ✓ Υιοθέτηση της διακύμανσης ως επιστημονικό κριτήριο αλλά υπολογισμός και της ανταπόκρισης στην παρέμβαση.
- ✓ Κλινικές εκτιμήσεις.
- ✓ Έμφαση σε εξειδικευμένα κριτήρια αξιολόγησης (ψυχολογικά και παιδαγωγικά).
- ✓ Αναγνώριση της συμβολής της συμμετοχής των γονέων.

Καταληκτικά σχόλια (2/4)

Πίνακας 2: Σύγχρονες προσεγγίσεις στην αξιολόγηση των ΜΔ (Πολυχρόνη, 2011, σελ. 183).

Πίνακας 12. Σύγχρονες προσεγγίσεις στην αξιολόγηση

1. Αλλαγές στο σύστημα εντοπισμού των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.
2. Έμφαση στις παρεχόμενες υπηρεσίες πριν την παραπομπή στον ειδικό. Τα πρώτα στάδια της αξιολόγησης υλοποιούνται στη σχολική μονάδα.
3. Διασφάλιση των συνθηκών που οδηγούν στην επιτυχία, αντί για δράση μετά την αποτυχία.
4. Έμφαση στην έγκαιρη ανίχνευση.
5. Αξία της πολυδιάστατης αξιολόγησης.
6. Χρήση συνεχούς αξιολόγησης αντί της αξιολόγησης σε μια χρονική στιγμή.
7. Σταδιακή μείωση της συχνότητας χρήσης τυποποιημένων τεστ.
8. Ανάγκη βελτίωσης της διδακτικής εγκυρότητας των αποτελεσμάτων των τυποποιημένων δοκιμασιών.
9. Ανάγκη συστηματικής διερεύνησης της αλληλεπίδρασης μεταξύ των χαρακτηριστικών του παιδιού και των παραμέτρων του διδακτικού περιβάλλοντος.
10. Μεγαλύτερη έμφαση στον ρόλο του εκπαιδευτικού.

Καταληκτικά σχόλια (3/4)

Αξιολόγηση ΜΔ: Σύνθετο και δύσκολο έργο!

Προϋποθέσεις αποτελεσματικότητας:

- ✓ Επιλογή κατάλληλων εργαλείων (εγκυρότητα, αξιοπιστία, καταλληλότητα).
- ✓ Εξοικείωση του εξεταστή με τη διαδικασία της χορήγησης των εργαλείων και όλων των εμπλεκόμενων στη διαδικασία της αξιολόγησης με το αντίστοιχο υλικό αξιολόγησης.
- ✓ Επάρκεια του ψυχολόγου να συνθέσει και να ερμηνεύσει το προφίλ δυνατοτήτων και αδυναμιών του παιδιού.
- ✓ Τήρηση των κανόνων δεοντολογίας.

Καταληκτικά σχόλια (4/4)

- ✓ Υψηλού επιπέδου διδασκαλία για όλα τα παιδιά.
- ✓ Επιμόρφωση και εξειδικευμένη κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε θέματα ΜΔ.
- ✓ Συνεχιζόμενη ενημέρωση των ψυχολόγων σε θέματα ΜΔ.
- ✓ Ευαισθητοποίηση – επιμόρφωση γονέων.
- ✓ Έγκαιρη ανίχνευση – Πρώιμη παρέμβαση.
- ✓ Υποστηρικτικό πλαίσιο (σχολεία 'φιλικά' προς τις ΜΔ, υποστηρικτικό δίκτυο γονέων, φίλων, κοινότητας).

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

- **Πίνακας 1:** “Άξονες της αξιολόγησης ΜΔ”. Άδεια με την οποία διατίθεται: Copyright – Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. Πηγή: Πολυχρόνη, Φ. (2011), *Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες*, σελ. 182. Αθήνα: Πεδίο.
- **Πίνακας 2:** “Σύγχρονες προσεγγίσεις στην αξιολόγηση των ΜΔ”. Άδεια με την οποία διατίθεται: Copyright – Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. Πηγή: Πολυχρόνη, Φ. (2011), *Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες*, σελ. 183. Αθήνα: Πεδίο.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, **Ελευθερία Γωνίδα**.
«**Σχολική Ψυχολογία**. Ενότητα 5: **Θέματα αξιολόγησης των μαθησιακών
δυσκολιών**». Έκδοση: **1.0**. Θεσσαλονίκη **2015**. Διαθέσιμο από τη δικτυακή
διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS220/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τέλος ενότητας 5

Επεξεργασία: Εύχαρις Κιζιρίδου
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2014-2015

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.